

Tien jaar Migrantenstudies

Jan Rath en Willem Fase*

Inleiding

Migrantenstudies heeft op de kop af tien jaargangen voltooid, een mooi moment om bij stil te staan. De leden van de redactie heffen op een gepast tijdstip de glazen en brengen een toast uit op de toekomst van het blad. Ze willen het daar echter niet bij laten. In dit van calvinisme doordrenkte land viert men immers geen jubileum zonder een ogenblik van meer serieuze overpeinzing. Wat stellen we ons dan bij de jubileumviering van Migrantenstudies voor? Welnu, we hebben allerlei oudcollega's en zakenrelaties van heinde en verre uitgenodigd om naar ons feest te komen. Tien van hen waren uiteindelijk bereid en in staat om op onze voorwaarden een speech af te steken, een sketch te presenteren of een lied ten gehore te brengen. Hun kunsten vullen dit jubileumnummer. Over de achtergrond en opzet van dit avontuur zo dadelijk meer.

We beginnen echter met een moment van zelfoverpeinzing, vanzelfsprekend compleet met de anekdoten die bij het tijdschrift horen. Hoe is Migrantenstudies eigenlijk ontstaan? Welke verwachtingen hadden de oprichters destijds en in hoeverre zijn die verwachtingen uitgekomen? Zit Migrantenstudies op de juiste koers?

De oprichting

Om de oprichting te kunnen plaatsen schetsen we summier de situatie aan het begin van de jaren tachtig. De Wetenschappelijke Raad van het Regeringsbeleid (WRR) heeft juist een advies uitgebracht met de strekking dat het gros van de buitenlui die in Nederland zijn neergestreken, geen passanten zijn maar heuse immigranten. Een deel van hen trekt bij de verdeling van maatschappelijke goederen en diensten stelselmatig aan het kortste eind. De positieverbetering van deze minderheden, zoals de WRR hen doopt, vergen volgens de raad dringend aparte maatregelen. De regering trekt haar conclusies en ambtenaren van de diverse departementen gaan aan de slag om een breed en samenhangend beleid te concipiëren: het minderhedenbeleid. Geheel in overeenstemming met de traditie van de Nederlandse verzorgingsstaat, gaat dit project van social engineering gepaard met een ambitieuze onderzoeksinspanning. Het minderhedenonderzoek, onder welke naam we het leren kennen, neemt vanaf dan een geweldige vlucht. Steeds meer onderzoekers gaan aan de slag en zij vormen onderling allerlei netwerken. De coördinatie van dat onderzoek is vanwege de overheid in handen van de Adviescommissie Onderzoek Minderheden (ACOM).

In 1980 spreken enkele kopstukken uit de ACOM af de netwerken een meer formeel karakter te geven waardoor de uitwisseling van onderzoekservaringen systematischer kan verlopen. Zij denken dat een dergelijke organisatie ook een rol kan spelen bij de overdracht van kennis aan studenten (Koot, 1984, pp. 2-4). Hans van Amersfoort, André Köbben en Frank Bovenkerk richten daartoe het Werkverband Bevordering Expertise Minderhedenstudies op. Het Werkverband slaagt er niet in een curriculum minderhedenstudies aan universiteiten aan te bieden, omdat de verwachte subsidie van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen uitblijft. Wel organiseert het Werkverband met enige regelmaat lezingen over uiteenlopende onderwerpen zoals concentratie en spreiding van immigranten in de woningsector, politieke participatie,

intercultureel onderwijs enzovoorts. Aan het einde van 1981 vindt een bestuurswisseling plaats. Willem Koot en Ineke Gooskens nemen dan de fakkel over. Echter, zoals het vaak gaat bij dit soort initiatieven, nemen de frequentie en opkomst van de bijeenkomsten naar verloop van tijd af. Het Werkverband als platform voor 'bevordering expertise' bloedt langzaam maar zeker dood.

Ondertussen groeit nog steeds het aantal onderzoekers, terwijl de institutionalisering van het minderhedenonderzoek als branche van het sociaal-wetenschappelijke bedrijf zich in rap tempo voltrekt. Een belangrijke impuls is afkomstig van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Rond 1980 had de minister reeds aangekondigd twee leerstoelen beschikbaar te stellen voor onderzoek naar etnische minderheden. De minister wendde zich toen ook tot de stichting voor Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek (ZWO, tegenwoordig NWO) met het verzoek bijzondere aandacht te besteden aan zulk onderzoek. In 1982 neemt de ZWO het onderzoek naar etnische minderheden inderdaad in haar prioriteitsprogramma op. In het kader daarvan roept ze een Commissie Etnische Minderheden in het leven die ingediende onderzoeksvoorstellen gaat beoordelen.

Op een gegeven moment dient zich de mogelijkheid aan om voor het onderzoek naar etnische minderheden een zogeheten ZWO-werkgemeenschap op te richten. Deze mogelijkheid indachtig, pakt het bestuur van het Werkverband in het voorjaar van 1984 de draad weer op en belegt een bijeenkomst over de toekomst van het Werkverband. Alle onderzoekers in Nederland op het terrein van etnische minderheden worden uitgenodigd acte de présence te geven. De aanwezigen - het zijn er meer dan honderd - voelen inderdaad iets voor de oprichting van zo'n werkgemeenschap. Uiteindelijk sluiten pakweg 150 onderzoekers zich bij de werkgemeenschap in oprichting aan. Zij komen uit allerlei disciplines: culturele antropologie, sociologie, psychologie, rechten, economie en letteren. Op een eerste, constituerende bijeenkomst die volgt, wordt een bestuur gekozen met als voorzitter Wim Koot, secretaris Paul Brassé en verder een aantal leden waaronder Jaap van Donselaar.

In deze periode loopt één van ons Koot tegen het lijf, op een feestje. Al bierdrinkend geeft de kersverse voorzitter hoog op over de Werkgemeenschap Etnische Minderheden i.o. Hij laat onder andere weten dat er een 'newsletter' (sic) moet komen, niet in de laatste plaats om bij ZWO meer indruk te maken en op die manier de officiële erkenning van de Werkgemeenschap te bevorderen. Voor de uitvoering daarvan zoekt hij een ambitieuze jonge onderzoeker. Hij blijft zijn gesprekspartner indringend aankijken, maar die geeft vooralsnog geen sjoerge. Op de eerstvolgende bijeenkomst van de Werkgemeenschap i.o. stelt de voorzitter de vraag publiekelijk, maar opnieuw is een pijnlijk stilzwijgen zijn deel. Hoewel... na afloop vervoegt een aantal 'ambitieuze jonge onderzoekers' zich bij hem met de mededeling eventueel hand- en spandiensten te willen verrichten. Het is opmerkelijk dat de 'oude garde' van gevestigde onderzoekers niets van zich laten horen. Ze hebben kennelijk geen trek in het samenstellen van een nieuwsbrief. Hoe het ook zij, een groepje pas afgestudeerden ziet de uitdaging wel zitten en deinst er niet voor terug desnoods de handen aan de stencilmachine te bevuilen.

Op een eerste vergadering beslissen zij de redactie in spe uit te breiden met enkele bevriende onderzoekers. Ook de documentaliste van de ACOM treedt tot de groep toe: men vindt haar aardig en bovendien is zij goed op de hoogte van nieuwe literatuur. De groep die uiteindelijk de redactie gaat vormen, bestaat uit Jaap van Donselaar, Hein de Graaf, Carien Nelissen, Toon van Groenendael, Jan Rath, Sanna Ravestein-Willis, Petrien Uniken Venema en Maartje Wildeman. Geen van hen is gepromoveerd, enkelen hebben überhaupt geen academische titel. Opvallend veel redactieleden zijn op dat moment verbonden aan het Centrum voor Onderzoek van Maatschappelijke Tegenstellingen (COMT) in Leiden.

De redactie begint met het opstellen van een werkplan. Hierin zet zij uiteen waarin de inhoud van de Nieuwsbrief Minderhedenonderzoek moet bestaan en hoe één en ander moet worden georganiseerd. Daarover straks meer. De bedoeling is telkens een thematisch ingerichte Nieuwsbrief uit te brengen op momenten dat de Werkgemeenschap bijeen komt. De handen moeten direct uit de mouwen, want de eerstvolgende bijeenkomst - met als thema politiek en minderheden - komt met rasse schreden naderbij. Inderhaast wordt de eerste Nieuwsbrief samengesteld. De publikatie van deze eerste nieuwsbrief is - organisatorisch gezien - een nachtmerrie. Zowel de redactieleden als de administratieve kracht die met de apparatuur moet omgaan, zijn onervaren met dit werk. De eerste proeven barsten dan ook van de typefouten, terwijl de strekking van teksten soms volkomen verminkt is door weglating van essentiële woorden. Zoveel is zeker: de technische verwerking van de Nieuwsbrief dient professioneler te worden opgezet. Een heuse uitgever kan wellicht soelaas bieden.

Toevallig loopt op dat moment uitgeverij Samsom te leuren met een plan. Minderheden vormen immers een groeimarkt, onder meer in de welzijnssector. De uitgever polst de belangstelling van enkele landelijke welzijnsorganisaties, maar die reageren weinig enthousiast, vermoedelijk omdat zij elk zelf een eigen blaadje uitgeven. Bij de ACOM krijgt zij meer gehoor. In die kring, maar ook elders in de universitaire wereld, had men al bedacht dat er ruimte is voor een gespecialiseerd wetenschappelijk tijdschrift, ongeveer naar het model van het in Engeland uitgegeven *New Community*. Naar aanleiding van de perikelen rond het uitbrengen van de Nieuwsbrief neemt Jaap van Donselaar, die toen nog aan de ACOM was verbonden, contact op met de uitgever. Met de geestdrift van een handelsreiziger wijst hij op de reeds bestaande redactie, op het uitgewerkte werkplan en op de Werkgemeenschap als netwerk van potentiële afnemers. Na enig heen en weer gepraat gaan deze uitgever en de redactie (namens de Werkgemeenschap) met elkaar in zee.

Het vinden van een geschikte naam levert de nodige hoofdbreken op: de titel moet immers uitdrukken dat het blad niet eenzijdig gefixeerd is (of zou moeten zijn) op minderheden. Gekozen wordt voor een (enigszins halfslachtige) oplossing, waarbij het brede karakter vooral uit de ondertitel moet blijken. In maart 1985, dus luttele maanden nadat de eerste Nieuwsbrief verschijnt, komt het eerste nummer uit van *Migrantenstudies*, driemaandelijks tijdschrift voor onderzoek naar etnische minderheden en de Nederlandse samenleving.

De doelstellingen

In het 'Redaktioneel' van de Nieuwsbrief Minderhedenonderzoek schrijven de redacteurs dat het blad is bedoeld 'om minderhedenonderzoekers te attenderen op nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied, en hen te wijzen op nieuwe literatuur, studiebijeenkomsten en andere wetenswaardigheden'. De Nieuwsbrief die vooral zou verschijnen rond bijeenkomsten van de Werkgemeenschap, zou om te beginnen standpunten en stellingen bevatten van de onderzoekers die op die bijeenkomsten aan het woord komen. Verder zouden in het blad de Mededelingen van het bestuur van de Werkgemeenschap worden opgenomen alsmede de laatste ontwikkelingen op diverse onderzoeksgebieden. Wat dit laatste betreft had de redactie een aantal onderzoekers bereid gevonden aan die rubriek om op gezette tijden een beknopte bijdrage te leveren. Tenslotte zou de Nieuwsbrief 'een heuse column bevatten, waarin hete hangijzers van het minderhedenonderzoek aan bod komen'.

De algemene doelstellingen en inhoud van *Migrantenstudies* zijn vrijwel identiek aan die van de Nieuwsbrief. Het enige verschil is dat *Migrantenstudies* echte hoofdartikelen zou gaan bevatten in plaats van korte standpuntbepalingen en stellingen van sprekers

op bijeenkomsten van de Werkgemeenschap, doodeenvoudig omdat Migrantenstudies niet zou verschijnen naar aanleiding van die bijeenkomsten.

De rubrieken die door de jaren heen zijn gebleven, zijn de hoofdartikelen, de boekbesprekingen, de aankondigingen van congressen en studiedagen, en de rubriek nieuwe literatuur. (Deze laatste rubriek vloeide typisch voort uit de personele banden tussen de redactie en de ACOM, en werd na de opheffing van de ACOM gewoon voortgezet als onderdeel van de routine van de bibliotheek van het LISWO). Andere rubrieken zijn verdwenen. Zo verschijnen er geen mededelingen meer van de Werkgemeenschap of korte overzichtsartikelen. In de eerste nummers stonden nog wel overzichten op het terrein van het recht, de arbeidsmarkt, gezondheidszorg, taal of islam (geschreven door Kees Groenendijk, Hans Heijke, Wasif Shadid, Anne Vermeer respectievelijk Jacques Waardenburg), maar om onduidelijke redenen zijn deze bronnen niet meer aangeboord. Ook de column is verdwenen. Vanaf het tweede nummer van Migrantenstudies vulden de puntige schrijfsels van K. Vyvary uit het verre Blinië de kolommen. Sommigen sloegen deze bladzijden altijd het eerst op, nieuwsgierig naar de wending die zijn (haar?) verhaal ditmaal zou nemen. Anderen sloegen de column over of meenden dat deze overdenkingen niet pasten in een wetenschappelijk tijdschrift. Medio 1991 besliste de redactie af te zien van de diensten van Vyvary.

Sinds 1985 zijn tien jaargangen verschenen met in totaal veertig nummers. Zeven daarvan waren extra dikke themanummers. Bij elkaar gaat het om 137 hoofdartikelen en 154 gerecenseerde boeken. Het aantal aangeboden artikelen is overigens een veelvoud hiervan. De selectie van artikelen geschiedt op basis van algemene wetenschappelijke maatstaven, maar blijkt voor velen te streng te zijn: in de praktijk pakt ze zodanig uit dat slechts enkele stukken het stadium van publicatie bereiken, en dan nog vaak na ingrijpende redactionele wijzigingen. Het gros van de aangeboden artikelen komt niet zover.

Voldaan aan oorspronkelijke doelstellingen?

Voorzover het gaat om het doel lezers te informeren over resultaten van wetenschappelijk onderzoek mogen we wel stellen dat het tijdschrift beantwoordt aan de globale verwachtingen van de oprichters. De artikelen, boekbesprekingen, overzichten van nieuwe literatuur brengen de lezers redelijk tot goed op de hoogte van recente onderzoeksresultaten. Dat hierbij geen uitputtendheid wordt bereikt - dat is ook ondoenlijk - doet hier niets aan af. Niettemin is de vraag gewettigd of sommige disciplinaire benaderingen niet veel en andere weinig aandacht krijgen. Wie de jaargangen doorbladert, wordt gewaar dat betrekkelijk veel bijdragen behoren tot de antropologische studies, terwijl bijvoorbeeld sociolinguïstische studies (evenzeer een belangrijk onderdeel van dit onderzoeksveld) een ondergeschoven kindje vormen. Het bestaan van andere tijdschriften op dit terrein is daar ongetwijfeld debet aan. Het is in ieder geval een verdienste van Migrantenstudies geweest om zekere, tamelijk veronachtzaamde disciplinaire benaderingen op dit terrein duidelijk onder de aandacht te brengen: een mooi voorbeeld is het themanummer over demografie uit 1989. Migrantenstudies blijkt aan een behoefte te voldoen: onderzoekers verwijzen veelvuldig naar artikelen uit het tijdschrift, terwijl studenten op universiteiten en hogescholen deze artikelen als verplichte literatuur voorgeschreven krijgen. Bovendien beschikt het tijdschrift over een voldoende groot abonneebestand. Het aantal abonnees doet niet onder voor dat van prominente algemene sociaal-wetenschappelijke tijdschriften. Voor uitgevers minstens zo belangrijk is dat de abonnees tamelijk trouw zijn: wie zich eenmaal als abonnee heeft aangemeld, blijft dat in de regel betrekkelijk lang. Uit

lezersonderzoeken blijkt overigens dat niet uitsluitend onderzoekers of onderzoeks- en onderwijsinstellingen zich abonneren. Ook onder medewerkers van gemeentelijke en rijksoverheden, welzijnsinstellingen enzovoorts vindt het tijdschrift constante aftrek.

De juiste koers?

Eén en ander impliceert niet noodzakelijk dat Migrantenstudies het eeuwige leven heeft of dat de huidige formule geen verbetering zou behoeven.

We hadden het eerder over de veronachtzaming van bepaalde disciplines. De redactie is er meer en meer op uit om themanummers te maken, die vanuit verschillende disciplines een centraal vraagstuk behandelen. Themanummers over structurele belemmeringen voor immigranten in allerlei maatschappelijke sectoren (1988), demografie (1989), oorzaken en gevolgen van de etnisch-culturele samenstelling van scholen (1990), de onderklasse (1991), migratie en migratiebeleid (1992), migratie anders bekeken (1993), participatie en integratie (1994) krijgen zeker een vervolg. Nu al staan themanummers op stapel over illegalen en over gender en etniciteit. Met die formule in de hand zijn er ook meer mogelijkheden om veronachtzaamde velden en invalshoeken te verkennen. Themanummers moeten eigenlijk uitnodigen tot een probleemstelling die ook andere disciplines raakt dan gebruikelijk is. In die richting kan het blad een vernieuwende bijdrage leveren.

Waar voorts het nodige over te zeggen valt, is het empirische niveau en het enigszins brave karakter van de bijdragen. Verhandelingen op een hoger theoretisch niveau, prikkelende stellingnames of spannende vergezichten worden node gemist. Een verschuiving in die richting is evenwel niet één-twee-drie te realiseren. Feit is dat de gemeenschap van onderzoekers doorgaans het tijdschrift krijgen dat hun toekomt: de redactie is afhankelijk van hetgeen zij krijgt aangeboden. Men moet zich ook bedenken dat andere, disciplinair gerichte vaktijdschriften opereren, zoals bijvoorbeeld op het terrein van de taalkunde. Een bijkomende complicerende factor is dat de redactie rekening dient te houden met verschillende lezersgroepen. Waar de een het blad te empirisch vindt, ontdekt de ander een overdaad aan theorie en een tekort aan praktische informatie. Het is duidelijk dat niet iedereen dezelfde opvatting heeft over het gewenste abstractieniveau van de bijdragen.

Met het voorgaande enigszins samenhangend is de beperkte mate waarin in het tijdschrift debat wordt gevoerd. Anders dan de oprichters veronderstelden is er geen column nodig om hete hangijzers extra te verhitten: ook, of liever juist, 'normale' artikelen of reacties lenen zich daarvoor. Zo'n debat zou in de eerste plaats moeten gaan over zaken die voor de vooruitgang van het wetenschappelijk onderzoek van belang zijn, bijvoorbeeld over theoretische vooronderstellingen en redeneringen, concepten, methoden en technieken enzovoorts. In de tweede plaats zou er ruimte moeten zijn voor wetenschappelijk debat over actuele maatschappelijke vraagstukken. In het hedendaagse politieke klimaat is er elke maand wel een ander onderwerp waar politici, opinieleiders of de 'mensen in het land' zich druk over maken, niet zelden ongehinderd door kennis van zaken. Er ligt een taak voor de wetenschap om over dergelijke kwestie te informeren en standpunten ter zake uit te wisselen. Het themanummer over participatie en integratie (1994), waarin de weerslag van een wetenschappelijk debat, vormt in zekere zin al een goede stap in die richting. Migrantenstudies is een tijdschrift voor onderzoek naar etnische minderheden en de Nederlandse samenleving. Die begrenzing tot Nederlandse verhoudingen heeft om allerlei redenen ook nadelen. De uitwisseling van informatie beperkt zich grotendeels tot Nederlandse auteurs. Het feit dat de voertaal steeds Nederlands is, maakt het tijdschrift (en het wetenschapsgebied) tamelijk ontoegankelijk voor collega's elders. Dat is nadelig naar de mate waarin, zoals mag worden verwacht, meer internationaal

onderzoek naar de positie van immigranten geboden is om kernvragen van ongelijkheid, emancipatie en integratie te kunnen beantwoorden. Naast deze wetenschappelijke argumenten zijn er ook maatschappelijke die pleiten tegen een beperking tot de casus Nederland, en die hebben te maken met het feit dat in besluitvorming en positiebepaling van migranten steeds meer internationale, met name Europese dimensies een rol van betekenis gaan spelen.

De toekomst van het blad is uiteraard ook zeer afhankelijk van de toekomstverwachtingen van het betreffende onderzoek in Nederland. Niet in alle opzichten stemt die toekomst gerust. Er komen minder middelen voor het zogenoemde derde-geldstroomonderzoek beschikbaar. Daar staat tegenover dat het onderzoek zich steviger heeft gevestigd in het reguliere universitaire werk. Met name de komst van zekere onderzoeksscholen en instituten die ook migratie en etnische studies tot themaveld rekenen, schept ook verwachtingen voor nieuwe impulsen in de richting van (interdisciplinair) fundamenteel onderzoek.

Het lustrumnummer

De redactie grijpt het tweede lustrum aan om een bescheiden stap in de hier beschreven richting te zetten. Bij wijze van jubileumviering en als gebaar aan de trouwe lezers van *Migrantenstudies* heeft ze een speciale uitgave samengesteld onder de titel *Tien jaar Migrantenstudies*. Deze titel dekt drie thema's waarover in wetenschappelijke kring sterk uiteenlopende standpunten worden ingenomen, en waarmee auteurs zijn benaderd: het minderhedenonderzoek, het minderhedenbeleid, en de reactie van de samenleving op immigranten. Wat valt over deze drie thema's in internationaal perspectief geplaatst, te zeggen?

De redactie heeft een aantal wetenschapsbeoefenaren uitgenodigd om over een van deze thema's een bondig essay te schrijven, het liefst bol staand van strong opinions. Teneinde de kans op uitdagende en verrassende stukken te maximaliseren zijn uitsluitend buitenlandse auteurs benaderd die door hun werkzaamheden langdurig in contact zijn (geweest) met de Nederlandse academia en die daardoor enige bekendheid hebben verworven met de Nederlandse situatie. Het gaat in alle gevallen om mensen van wie we dus tegelijkertijd betrokkenheid en afstand mogen verwachten. Deze formule moet optimale mogelijkheden bieden voor een verfrissende stellingname. Onderzoekers uit alle windstreken zijn ingegaan op de uitnodiging om hun kunsten te vertonen: uit Groot Brittannië John Rex, uit de Bondsrepubliek Duitsland Wolf-Dietrich Bukow en Roberto Llaryora, uit Denemarken Pernille Larsen, uit Frankrijk Hans Mahnig, uit de Verenigde Staten ten slotte Dieter Bartels, Thomas Pettigrew en Barbara Schmitter Heisler, kortom een interessant gezelschap van onderzoekers die in de wereld van de migratie- en etnische studies hun faam hebben verdiend. Zoals de lezer zal merken heeft elk van deze auteurs onze uitnodiging op een geheel eigen wijze opgevat en ingevuld. De resultaten lopen navenant uiteen.

Om deze jubileumuitgave nog interessanter te maken is twee Nederlandse geleerden gevraagd op het geheel hun commentaar te geven. Hierbij heeft de redactie gezocht naar wetenschapsbeoefenaren die de opkomst en ontwikkeling van deze branche van sociaal-wetenschappelijk onderzoek van het begin af aan van nabij hebben meegemaakt. We vonden Joop Ellemers en André Köbben. De eerste verrichtte in het midden van de jaren vijftig reeds onderzoek naar de positie van immigranten in Nederland, en heeft die interesse in de loop der jaren behouden. De laatste heeft een uitermate belangrijke stimulerende rol gespeeld bij de ontwikkeling van het minderhedenonderzoek, aanvankelijk als hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, later als directeur van het Leidse Centrum voor Onderzoek van

Maatschappelijke Tegenstellingen en als voorzitter van de ACOM.
Tenslotte verheugen wij ons in het feit dat Carlo van Praag bereid is terug te kijken op de columns van K. Vyvary, die destijds remigreerde naar Blinië.

De uitgever Bohn Stafleu Van Loghum is zo vriendelijk voor deze feestelijk gelegenheid extra ruimte ter beschikking te stellen, waarvoor onze erkentelijkheid.

Literatuur

Koot, W. (1984). Op weg naar een Z.W.O. Werkgemeenschap. Van het organiseren van lezingen naar het prioriteren van subsidie-aanvragen. Nieuwsbrief Minderhedenonderzoek, 1, oktober, 2-4.

Noot

r. Willem Fase is socioloog en werkt als universitair docent aan de Sociale Faculteit van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij maakt sedert 1993 deel uit van de redactie van Migrantenstudies.

Jan Rath is cultureel antropoloog en werkt thans als projectcoördinator op het Instituut voor Migratie- en Etnische Studies (IMES) van de Universiteit Rotterdam. Hij was één van de oprichters van Migrantenstudies en zit vanaf het begin bij de redactie.